

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropski gospodarski in finančni sistem: spodbujanje odprtosti, moči in odpornosti

(COM(2021) 32 final)

(2021/C 341/07)

Poročevalec: **Tomasz Andrzej WRÓBLEWSKI**

Zaprosilo	Evropska komisija, 24. 2. 2021
Pravna podlaga	člen 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	25. 5. 2021
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	9. 6. 2021
Plenarno zasedanje št.	561
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	158/1/2

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja sporočilo Evropske komisije z naslovom Evropski gospodarski in finančni sistem: spodbujanje odprtosti, moči in odpornosti. Preobrazba v obdobju po izbruhu pandemije povzroča pomemben premik v globalnem razmerju gospodarske moči, zato bi morala EU hitro ukrepati za povečanje evropske gospodarske odpornosti.

1.2 Odbor se strinja z oceno Komisije glede potrebe po okrepitvi mednarodne vloge eura kot ključnega orodja za okrepitev položaja Evrope v svetu. Obenem meni, da je določitev ambicioznih gospodarskih ciljev bistvenega pomena za krepitev enotne valute, zlasti glede na hitrost sprememb v svetovnem gospodarstvu in sedanjí položaj EU na področju inovacij, konkurenčnosti in ugodnega regulativnega okolja. Zato poziva, naj se v sporočilu več pozornosti nameni razlogom za oslabitev mednarodne vloge eura in dokončanju ekonomske in monetarne unije.

1.3 Odbor ugotavlja, da se v sporočilu ne upošteva vse močnejši položaj Kitajske, in priporoča, da se sporočilo v zvezi s tem dopolni.

1.4 Dokončanje bančne unije in unije kapitalskih trgov, ki pomaga usmerjati prihranke v naložbe, je bistveno za povečanje odpornosti EU, kot je EESO že poudaril v prejšnjih mnenjih o tej temi ⁽¹⁾ ⁽²⁾. Odbor odobrava vse ukrepe, ki jih predlaga Komisija ⁽³⁾, in predlaga uvedbo ukrepov za dokončanje strukturnih sprememb na ravni EU in nacionalni ravni, kot je revizija okvira gospodarskega upravljanja, da bo bolj usmerjen v blaginjo in naklonjen naložbam ⁽⁴⁾.

1.5 Kakovost regulativnega okvira je zelo pomembna za razvoj inovacij, zato bi bilo treba večji poudarek nameniti pregledu predpisov v zvezi z njihovim vplivom na konkurenčnost evropskih podjetij. Poleg tega EESO meni, da sporočilo ne priznava vloge univerz in raziskovalnih ustanov pri razvoju inovacij.

⁽¹⁾ Mnenje EESO o evropskem sistemu jamstva za vloge (UL C 177, 18.5.2016, str. 21).

⁽²⁾ Mnenje EESO o svežnju o ekonomski in monetarni uniji (UL C 262, 25.7.2018, str. 28).

⁽³⁾ Mnenje EESO Unija kapitalskih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt (UL C 155, 30.4.2021, str. 20).

⁽⁴⁾ Mnenje EESO o pregledu ekonomskega upravljanja iz leta 2020 (UL C 429, 11.12.2020, str. 227).

1.6 Odbor v celoti podpira predlog o oblikovanju digitalnega eura in nadaljnje izdajanje zelenih obveznic, denominiranih v eurih, kot sredstva za povečanje mednarodne vloge eura in utrjevanje prevladujočega položaja EU na področju podnebnih ukrepov.

1.7 EESO se strinja, da bo razvoj infrastrukture finančnega trga preprečil zanašanje na zagotavljanje kritičnih storitev (vključno s ponudniki podatkov) iz jurisdikcij tretjih držav in prispeval k večji odpornosti EU.

1.8 Odbor podpira prizadevanja Evropske komisije za razvoj orodij za preprečevanje učinkov nezakonite, ekstrateritorialne uporabe enostranskih ukrepov tretjih držav za gospodarske subjekte EU. Po njegovem mnenju lahko takšni instrumenti prispevajo k večji neodvisnosti EU kot svetovnega akterja. Komisija bi morala razmisliti tudi o tem, kako se soočiti z vse večjo odvisnostjo EU od ponudnikov finančnih in drugih podatkov, ki niso iz EU.

2. Ozadje

2.1 Predmet tega mnenja je sporočilo z dne 19. januarja 2021 z naslovom *Evropski gospodarski in finančni sistem: spodbujanje odprtosti, moči in odpornosti*. To sporočilo je sestavni del strategije za krepitev odprte strateške avtonomije EU ⁽⁵⁾.

2.2 Ključni cilj odprte strateške avtonomije EU je zaščititi in poglobiti enotni trg, ki podpira euro in odprtost EU za naložbe in trgovino s preostalim svetom.

2.3 V sporočilu je opredeljeno, kako lahko EU okrepi svojo odprto strateško avtonomijo na makroekonomskem in finančnem področju. Glavni razlogi za izvajanje začrtane strategije so naslednji:

- povečanje konkurenčnosti evropskega gospodarstva s povečanjem mednarodne vloge eura,
- povečanje odpornosti evropskega gospodarstva na realne in zunanje šoke, ki jih povzročijo tretje države ali višja sila,
- ustvarjanje novih naložb z izboljšanjem regulativnega okolja za podjetja, ki bo pomagalo ublažiti gospodarski in socialni vpliv pandemije COVID-19 in prispevalo k razvoju evropskega gospodarstva.

2.4 V skladu s tem sporočilom si bo Komisija prizadevala za spodbujanje mednarodne vloge eura, krepitev infrastrukture finančnega trga EU, izboljšanje izvrševanja sankcij EU in povečanje odpornosti EU na učinke nezakonitih enostranskih sankcij tretjih držav.

3. Splošne ugotovitve

3.1 EESO pozdravlja objavo tega sporočila, ki vključuje regulativne predloge in podporne ukrepe za povečanje deleža eura v trgovini in povečanje odpornosti finančnega sistema EU.

3.2 Euroobmočje obstaja že več kot 20 let in raste, vključuje nove države članice (čeprav se na nove države članice trenutno čaka) ⁽⁶⁾ ter ohranja mednarodni ugled eura. Odbor hkrati ugotavlja, da se je delež eura v deviznih rezervah leta 2019 zmanjšal s 23 % na 19 % – zgodovinsko blizu najnižjih vrednosti ⁽⁷⁾ – in da, po mnenju več priznanih ekonomistov, med drugim tudi nobelovcev Josepha E. Stiglitz in Paula Krugmana, euroobmočje še vedno ni optimalno valutno območje ⁽⁸⁾, kot ga razume avtor te teorije Robert Mundell.

⁽⁵⁾ COM(2021) 32 final.

⁽⁶⁾ COM(2018) 796 final, str. 2.

⁽⁷⁾ *The international role of the euro* (Mednarodna vloga eura), Evropska centralna banka, junij 2020.

⁽⁸⁾ *Can the European Project be saved?* (Ali je evropski projekt mogoče rešiti?), osrednje predavanje Paula Krugmana, 23. mednarodna konferenca zagovornikov Evrope, Filadelfija, 14.–16. aprila 2016.

3.3 EESO poudarja tudi, da si vloga hitro rastočega kitajskega gospodarstva, ki postaja vse pomembnejša v svetovnem gospodarstvu, zasluži širšo razpravo v okviru krepitev gospodarske odpornosti EU. Povprečna realna letna stopnja rasti kitajskega BDP v zadnjih 30 letih je bila približno 10 %, v primerjavi s približno 2 % v EU. Pandemija bo verjetno povzročila nadaljnje razlike v stopnjah rasti BDP: 4,4 % v EU (- 6,1 % leta 2020) in 8,4 % na Kitajskem (2,3 % leta 2020) ⁽⁹⁾.

3.4 Ko kitajsko gospodarstvo raste, narašča tudi vloga njegove valute v mednarodni trgovini in kliringu. V uradnih deviznih rezervah je imel (v tretjem četrtletju leta 2020) ameriški dolar približno 60,5-odstotni delež, euro 20,5-odstotni in kitajski juan le 2,1-odstotni delež. Vendar delež juana hitro narašča, medtem ko je delež eura upadel ⁽¹⁰⁾. Kitajska tudi pospešeno razvija svojo digitalno valuto (ki jo že preizkuša v več mestih ⁽¹¹⁾) in za seboj pušča večino sveta ⁽¹²⁾.

3.5 V zvezi z zgoraj navedenim je EESO zaskrbljen, ker strategija ne vključuje akcijskega načrta, ki bi upošteval vse močnejši gospodarski položaj Kitajske, in priporoča, da se sporočilo v zvezi s tem dopolni.

3.6 Odbor podpira poziv h ključnim ukrepom za dokončanje bančne unije ⁽¹³⁾ in nadaljnji napredek pri uniji kapitalnih trgov ⁽¹⁴⁾ kot sredstvu za podporo odpornosti EU ter poglobljanje ekonomske in monetarne unije, vendar ugotavlja, da so za „dokončanje EMU potrebni močna politična zavezanost, učinkovito upravljanje in boljša uporaba razpoložljivih finančnih virov“ ⁽¹⁵⁾.

3.7 Odbor ugotavlja, da je za nadaljnje strukturne spremembe za zagotovitev tesnejše in skladnejše monetarne unije potrebna politična zavezanost, hkrati pa predlaga, da se sporočilo dopolni z vrsto ukrepov, ki lahko prinesejo oprijemljive rezultate:

- revizijo okvira gospodarskega upravljanja EU, da bo bolj usmerjen v blaginjo in prijaznejši za naložbe (zlasti glede javnega dolga in proračunskega primanjkljaja) ⁽¹⁶⁾,
- krepitev zahteve, da države članice usklajujejo svoje nacionalne politike v okviru evropskega semestra in povečajo skladnost denarne, fiskalne in strukturne politike ⁽¹⁷⁾, zlasti za doseganje socialne kohezije in dejanske konvergence,
- izvedbo podrobne, ciklične analize procesov dejanske konvergence med državami članicami EU, ki so skupaj s socialno kohezijo ključnega pomena za večjo dinamičnost enotnega trga. Konvergenco bi bilo treba spremljati, da bi preprečili večja odstopanja zaradi „tveganja, da bi sedanji cikel obsežnih svežnjev finančne pomoči, ki jih podpira država, lahko ponovno ustvaril vrzeli med severom in jugom iz časa krize euroobmočja“ ⁽¹⁸⁾.

⁽⁹⁾ Glej podatkovno zbirko *World Economic Outlook database*, april 2021, Mednarodni denarni sklad.

⁽¹⁰⁾ Valutna sestava uradnih deviznih rezerv (COFER), Mednarodna finančna statistika (IFS), Mednarodni denarni sklad, <https://data.imf.org/regular.aspx?key=41175>.

⁽¹¹⁾ Glej *China Launches Digital Renminbi Trials in 11 Cities, Stages Seven Digital Renminbi Lotteries in Year Following Start of Testing* (Kitajska v enajstih mestih začela preizkušati digitalni juan in bo v letu, ki sledi začetku preizkusov, organizirala sedem loterij z denarnimi nagradami v digitalnih juanih), *China Banking News*, 19. april, 2021.

⁽¹²⁾ *PwC CBDC global index* (Svetovni indeks PwC centralnobančnih digitalnih valut), april 2021, <https://www.pwc.com/gx/en/industries/financial-services/assets/pwc-cbdc-global-index-1st-edition-april-2021.pdf>.

⁽¹³⁾ Mnenje EESO o krepitevi mednarodne vloge eura (UL C 282, 20.8.2019, str. 27).

⁽¹⁴⁾ Mnenje EESO Unija kapitalnih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt (UL C 155, 30.4.2021, str. 20).

⁽¹⁵⁾ Mnenje EESO o svežnji o ekonomski in monetarni uniji (UL C 262, 25.7.2018, str. 28).

⁽¹⁶⁾ Mnenje EESO o ekonomski politiki euroobmočja 2021 (UL C 123, 9.4.2021, str. 12).

⁽¹⁷⁾ COM(2020) 746 final.

⁽¹⁸⁾ Eurofound (2020), *Upward convergence in the EU: Definition, measurement and trends* (Navzgor usmerjena konvergenca v EU: opredelitev, merjenje in trendi), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, str. 9.

3.8 Odbor se strinja, da je regulativni okvir ključnega pomena za razvoj inovacij, vendar ocenjuje, da so ukrepi, predlagani v sporočilu, nezadostni. Hkrati ugotavlja, da se je zaradi brexita zmanjšalo število univerz v EU z vodilnim položajem v svetu, ki imajo ključno vlogo pri spodbujanju inovacij, tako da jih je med 50 najuglednejšimi univerzami le še peščica ⁽¹⁹⁾. Univerze so ključne za povečanje inovacij in dolgoročno odpornost na nadaljnje gospodarske pretrese.

3.9 Glede na zgoraj navedeno EESO poziva, naj se sporočilo dopolni z ukrepi za:

- zagotovitev večje prožnosti ureditve finančnega trga z namenom spodbujanja finančnih inovacij v Evropi, vključno z direktivo MiFID II in uredbami o referenčnih vrednostih, glede trgovine s surovinami,
- zmanjšanje omejitev, ki nesorazmerno bremenijo razvoj novih tehnologij,
- povečanje odhodkov za raziskave in razvoj (zlasti podporo zasebnim naložbam v raziskave in razvoj po vsej EU) na približno 3 % BDP,
- opredelitev evropskih pametnih specializacij v okviru digitalne preobrazbe in njihovo nadaljnjo podporo,
- opredelitev regionalnih inovacijskih središč v EU in njihovo neposredno podporo na ravni EU, pri čemer je treba spodbujati zasebne naložbe v inovacije, na primer s povečanjem ravni zahtev po zasebnem sofinanciranju.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Krepitev mednarodne vloge eura

4.1.1 V skladu s sporočilom povečanje pomena eura v mednarodni trgovini, naložbah in plačilih prinaša številne koristi, kot so večja monetarna avtonomija, močnejša transmisija denarne politike, nižji stroški transakcij in zmanjšanje cenovnih šokov.

4.1.2 EESO podpira nadaljnje izdajanje obveznic, denominiranih v eurih. EESO sicer razume koristi teh ukrepov, vendar poziva, da mora strategija rasti eura temeljiti tudi na krepitvi in širitvi euroobmočja, ne le na izdajanju skupnih dolžniških vrednostnih papirjev ⁽²⁰⁾. Zaradi krize zaradi COVID-19 bo „[EU] do leta 2026 izdala za skoraj 1 bilijon EUR novih obveznic“ ⁽²¹⁾. Vendar „[v]isok javni dolg v razmerju do BDP lahko povzroči težave z odpornostjo“ ⁽²²⁾. Da bi jih premagal, bi moral evropski finančni sistem postati bolj odporen z dokončanjem bančne unije in unije kapitalskih trgov ⁽²³⁾. EESO priporoča, da se ponovno vzpostavi pomemben položaj, ki ga je imel euro na področju vrednostnih papirjev s stalnim donosom pred finančno krizo v letih 2008 in 2009 ⁽²⁴⁾.

⁽¹⁹⁾ Na lestvici Times Higher Education šest in samo ena na lestvici QS World University Rankings.

⁽²⁰⁾ *EU faces barriers to boosting single currency's global status* (EU se sooča z ovirami pri krepitvi globalnega statusa enotne valute), Financial Times, 19. januar 2021.

⁽²¹⁾ COM(2021) 32 final, str. 8.

⁽²²⁾ Mnenje EESO Za bolj odporno in trajnostno evropsko gospodarstvo (UL C 353, 18.10.2019, str. 23).

⁽²³⁾ Glej izjavo komisarja Paola Gentilonija na tiskovni konferenci Euroskupine, 15. februar 2021, Bruselj.

⁽²⁴⁾ Glej *Fixed Income market liquidity* (Likvidnost trg sredstev s stalnim donosom), *Committee on the Global Financial System Papers*, št. 55, Banka za mednarodne poravnave, januar 2016, str. 18.

4.1.3 Odbor zato poziva, naj se nekatere pristojnosti nacionalnih finančnih nadzornikov prenesejo na raven EU in se vzpostavi skupni regulativni okvir za ustanovitev bančne unije in unije kapitalskih trgov⁽²⁵⁾. Po njegovem mnenju bi bilo treba omogočiti popoln pretok kapitala znotraj EU, tako da bi lahko na koncu vsak državljan ali MSP izkoristil finančne storitve katere koli finančne institucije, ki je pod skupnim finančnim nadzorom EU⁽²⁶⁾. Za vsako novo ureditev, povezano z oblikovanjem unije kapitalskih trgov, bi bilo treba opraviti preskuse⁽²⁷⁾, s katerimi bi preverili, ali izpolnjuje merila, kot so: večja konkurenčnost in inovacije (zlasti v zvezi z digitalnim prehodom), prispevek k zelenemu prehodu in stabilnost finančnih trgov.

4.1.4 Poleg tega je treba sprejeti ukrepe za krepitev prisotnosti eura v rezervah centralnih bank različnih držav s sporazumi o zamenjavi inpodpirati sklepanje velikih mednarodnih pogodb za evropska podjetja (ki se izvajajo zunaj EU) tako, da se kliring izvaja v eurih.

4.1.5 Da bi povečali vlogo eura v svetovnem gospodarstvu, je treba povečati konkurenčnost blaga in storitev EU. Za to so potrebne naložbe v izobraževanje ter raziskave in razvoj.

4.1.6 V ključnemu ukrepu 6 je navedeno, da bosta Komisija in ECB skupaj pregledali široko paleto političnih, pravnih in tehničnih vprašanj, ki izhajajo iz morebitne uvedbe digitalnega eura.

4.1.7 Odbor podpira zamisel o digitalnem euru, vendar meni, da ga ne bi smeli uvajati samo prek ECB, temveč prek centralnih bank Eurosistema⁽²⁸⁾ (in vseh nadzornih institucij)⁽²⁹⁾.

4.1.8 Ta novi sistem poravnave bi moral upoštevati zakonske zahteve glede zasebnosti (zlasti peto direktivo o preprečevanju pranja denarja). Pravilno zasnovan digitalni euro bi lahko podprl uporabo eura zunaj euroobmočja in oslabil vlogo ameriškega dolarja (in v prihodnosti tudi digitalnega juana), zlasti pri mednarodnih in maloprodajnih transakcijah⁽³⁰⁾.

4.1.9 EU ima vodilno vlogo na svetovnem trgu zelenih obveznic. Skoraj polovica teh obveznic, izdanih leta 2019, je bila denominirana v eurih⁽³¹⁾, veliko izdajateljev pa je imelo sedež tudi zunaj euroobmočja⁽³²⁾. EESO pozdravlja predlog o uvedbi novih „zelenih“ finančnih instrumentov⁽³³⁾, s katerimi bi se podprl evropski zeleni dogovor⁽³⁴⁾. To bo EU omogočilo nadaljevanje in razvoj njene vodilne svetovne vloge na področju podnebnih ukrepov⁽³⁵⁾.

4.2 Povečanje odpornosti infrastrukture finančnega trga EU in s tem povezanih ponudnikov kritičnih storitev

4.2.1 V sporočilu je poudarjeno, kako pomembno je, da EU razvije svojo infrastrukturo finančnih trgov in poveča njeno odpornost ter tako prepreči odvisnost od zagotavljanja takšnih kritičnih storitev iz jurisdikcij tretjih držav. Komisija bi morala tudi preučiti, kako preprečiti odvisnost od ponudnikov finančnih in drugih podatkov, ki niso iz EU. Novi digitalni sistem poravnave na podlagi eura bi lahko uporabili za podporo trgovini s partnerji, proti katerim so tretje države uvedle

⁽²⁵⁾ COM(2020) 590 final in COM(2020) 746 final, str. 8.

⁽²⁶⁾ Mnenje EESO Unija kapitalskih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt (UL C 155, 30.4.2021, str. 20).

⁽²⁷⁾ Mnenje EESO Unija kapitalskih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt (UL C 155, 30.4.2021, str. 20), točka 1.16.

⁽²⁸⁾ Glej *Report on a digital euro* (Poročilo o digitalnem euru), Evropska centralna banka, oktober 2020, str. 7 in 8.

⁽²⁹⁾ Glej *Report on a digital euro* (Poročilo o digitalnem euru), Evropska centralna banka, oktober 2020, str. 36 do 40.

⁽³⁰⁾ *EU faces barriers to boosting single currency's global status* (EU se sooča z ovirami pri krepitevi globalnega statusa enotne valute), Financial Times, 19. januar 2021.

⁽³¹⁾ Glej *The role of the euro in global green bond markets* (Vloga eura na svetovnih trgih zelenih obveznic), okvir 1, 19. letni pregled mednarodne vloge eura, ECB, junij 2020.

⁽³²⁾ Glej *Unleashing the euro's untapped potential at global level* (Sprostitev neizkoriščenega potenciala eura na svetovni ravni), govor člana izvršnega odbora ECB Fabia Panette.

⁽³³⁾ Glej Glavni rezultati videoseje Euroskupine, 15. februar 2021.

⁽³⁴⁾ COM(2019) 640 final.

⁽³⁵⁾ *Remarks by Paschal Donohoe following the Eurogroup video conference of 15 February 2021* (Govor Paschala Donohoeja po videoseji Euroskupine 15. februarja 2021).

enostranske sankcije, njegovo uporabo pa bi onemogočili sankcioniranim državam in posameznikom (z zbiranjem informacij iz odložišča za izmenjavo podatkov o sankcijah).

4.2.2 EESO opozarja tudi na izkušnje z začetka pandemije COVID-19, ko je zaradi povečanega zanimanja za ameriški dolar in motenj na repo trgu v ZDA prišlo do okoliščin, v katerih finančne institucije zunaj ZDA vse težje refinancirajo svoje operacije v dolarjih. Razmislili bi lahko tudi o uporabi evropskega mehanizma za stabilnost kot združenih likvidnih sredstev v eurih, ki bi bila dostopna tudi velikim finančnim institucijam. Za spremembo evropskega mehanizma za stabilnost in razvoj unije kapitalskih trgov potrebujemo jasen časovni načrt.

4.2.3 EESO se načeloma strinja s koraki, ki vodijo k povečanju odprte strateške avtonomije EU, tudi v smislu povečanja odpornosti infrastrukture finančnega trga EU. Po drugi strani poudarja, da lahko takšni ukrepi pod določenimi pogoji povzročijo neželene politične učinke.

4.3 *Krepitev izvajanja in izvrševanja sankcij EU*

4.3.1 Za povečanje učinkovitosti sankcij EU je treba zagotoviti njihovo enotno izvajanje in izvrševanje. Hčerinske družbe podjetij iz držav zunaj EU lahko najdejo pravne vrzeli, da se izognejo prepovedim, kar vodi do izkrivljanja na enotnem trgu.

4.3.2 EESO pozdravlja predloge, namenjene krepitvi zmožnosti EU za enotno nastopanje in izvajanje sankcij.

4.3.3 Odbor podpira prizadevanja Evropske komisije za razvoj orodij za preprečevanje učinkov nezakonite, ekstrateritorialne uporabe enostranskih ukrepov tretjih držav za gospodarske subjekte EU. Vendar poudarja, da je treba razviti mehanizme za zagotovitev soglasja med vsemi državami članicami glede tega, na koga se nanašajo sankcije. Po njegovem mnenju lahko takšni instrumenti prispevajo k večji neodvisnosti EU kot svetovnega akterja in zaščitijo enotni trg pred pretresi.

4.3.4 Hkrati je treba opozoriti, da od finančne krize v letih 2008 in 2009 na finančnem trgu EU velja stroga disciplina, kar nalaga upravne obveznosti tistim, ki želijo izkoristiti prednosti enotnega trga EU. Pomembno je, da se ti predpisi uporabljajo prožno, da se zagotovi ravnovesje med stroški in koristmi ter ocenijo učinki novih predpisov na evropska finančna podjetja ⁽³⁶⁾, regulativno breme pa se prilagodi tudi velikosti teh subjektov (velike vseevropske banke, finančne institucije in zagonska podjetja v sektorju finančne tehnologije) ⁽³⁷⁾.

V Bruslju, 9. junija 2021

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Christa SCHWENG

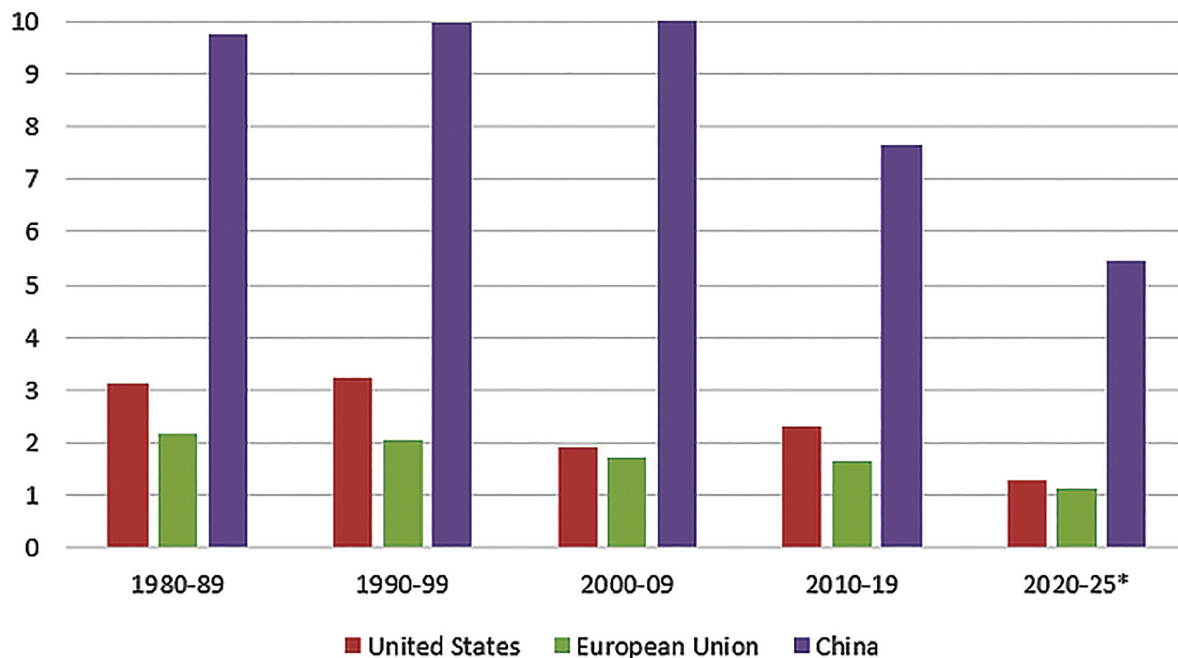
⁽³⁶⁾ Mnenje EESO Unija kapitalskih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt (UL C 155, 30.4.2021, str. 20).

⁽³⁷⁾ Mnenje EESO o strategiji EU za digitalne finance (UL C 155, 30.4.2021, str. 27).

PRILOGA

Slika 1

Primerjava povprečnih realnih stopenj rasti BDP

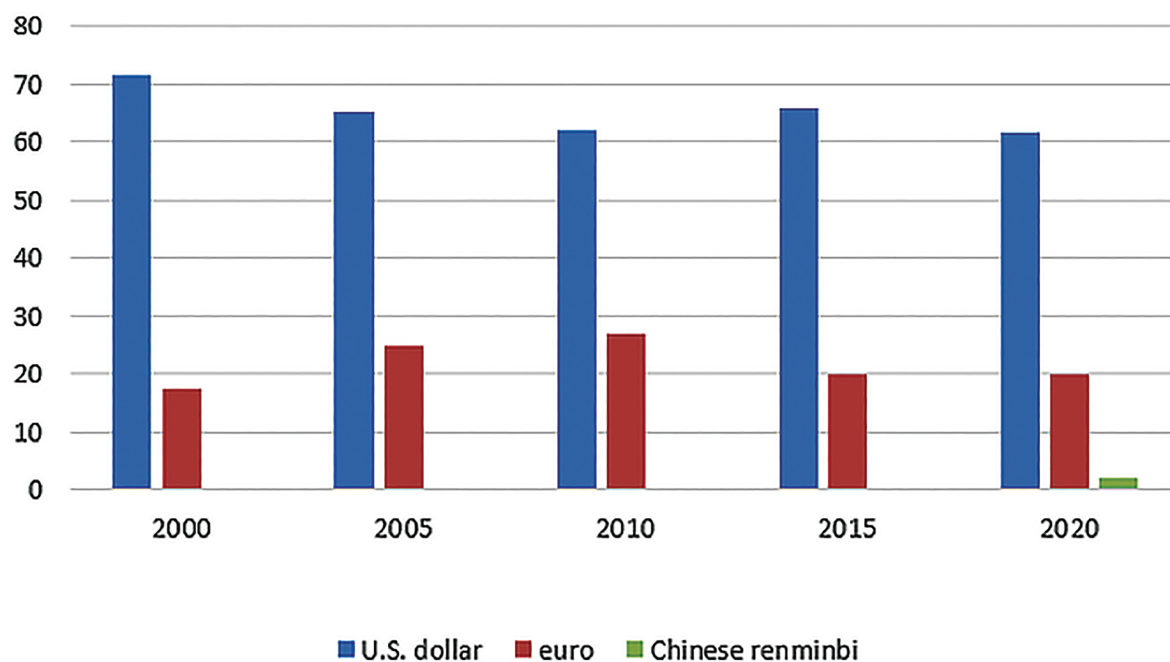

(*) Ocene od leta 2019.

Vir: lastni izračuni na podlagi podatkovne zbirke World Economic Outlook Database, Mednarodni denarni sklad, oktober 2020

Slika 2

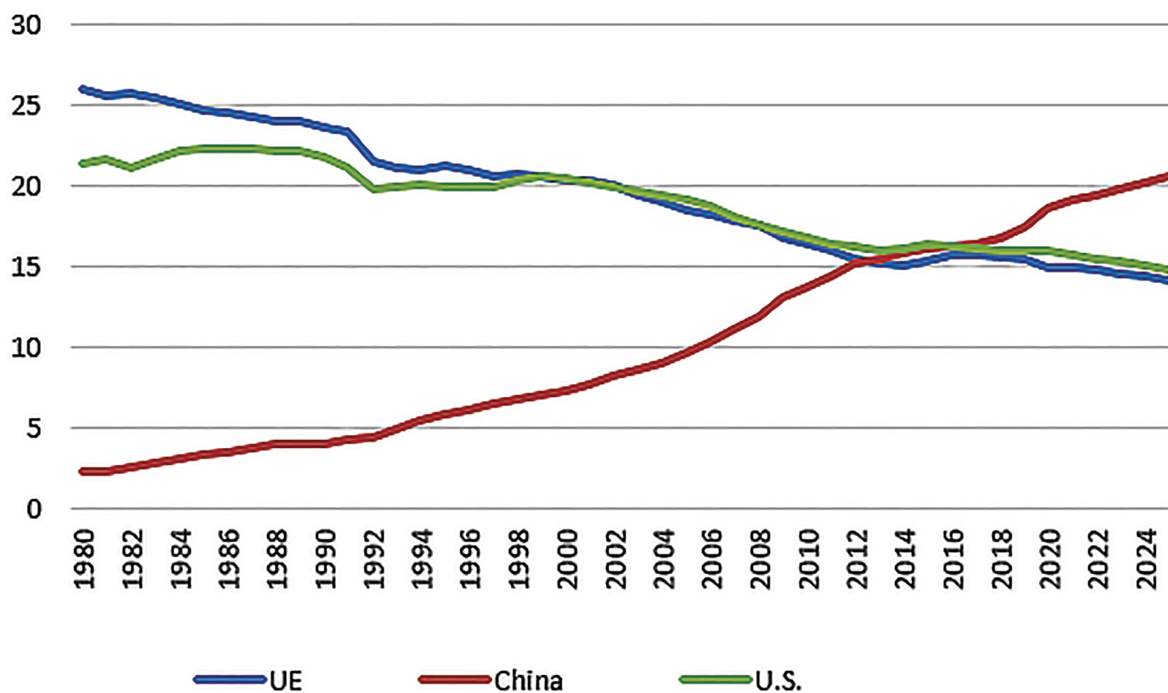
Delež dolarja, eura in juana v uradnih deviznih rezervah (v %)

Vir: Mednarodni denarni sklad, data.imf.org

Slika 3

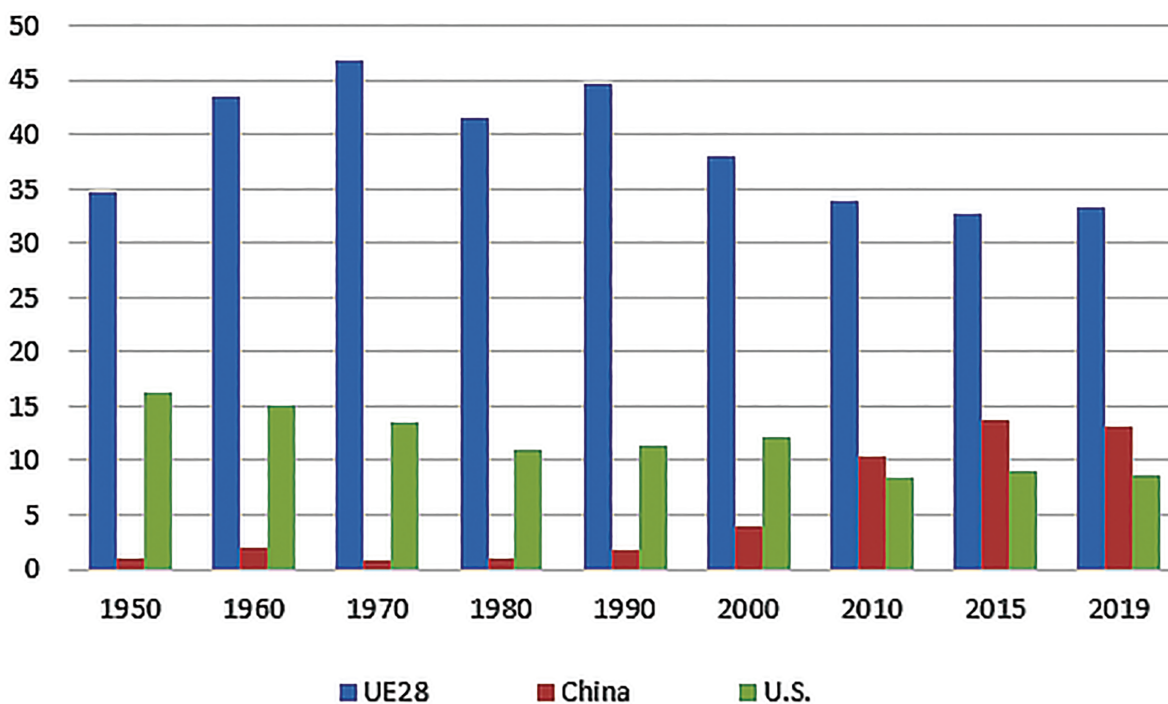
Delež ZDA, EU in Kitajske v svetovnem BDP (PKM, v %)

Vir: podatkovna zbirka World Economic Outlook Database, Mednarodni denarni sklad, oktober 2020

Slika 4

Delež ZDA, EU in Kitajske v svetovnem izvozu (v %)

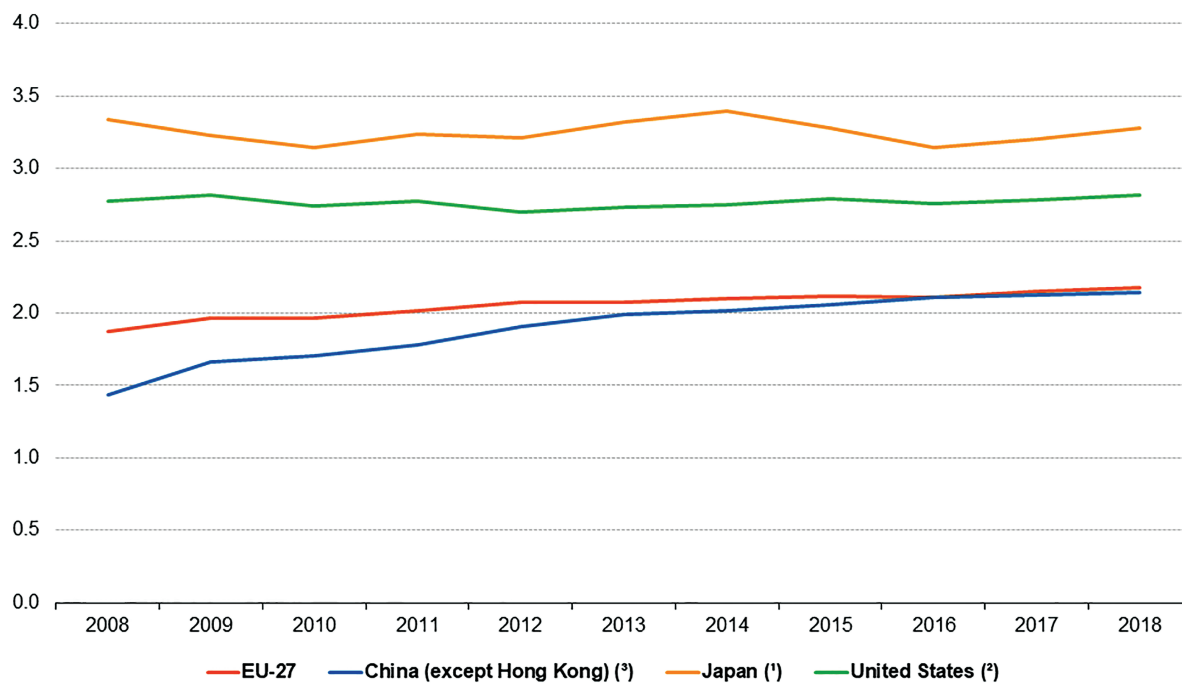

Vir: UNCTAD

Slika 5

Bruto domači odhodki za raziskave in razvoj, 2008–2018 (v % BDP)

(*) 2008, 2013 and 2018: break in series.

(*) Excludes most or all capital expenditure, definition differs: 2008-2016 and 2018; provisional: 2017

(*) 2009: break in series.

Vir: Eurostat